

Predlog načrta izobraževanj za vzpostavitev modela TCM

Kaj je Zavod Koper Otok?

Zavod Koper Otok deluje kot združenje trgovcev, gostincev in drugih ponudnikov iz starega mestnega jedra Kopra in trenutno povezuje 54 različnih podjetij. Njegov cilj je oživljanje mestnega jedra s povezovanjem manjših ponudnikov. Ustanovljen leta 2013, kot naslednik združenja trgovcev mestnega jedra Kopra, ki je deloval v okviru GZS, v Sloveniji predstavlja primer dobre prakse sodelovanja med podjetniki v mestnih jedrih kot tudi dober primer konstruktivnega sodelovanja med podjetniki in občinsko upravo na področju TCM (*Town-centre management*). Za seboj ima bogate izkušnje izvajanja skupnih promocijskih akcij, organizacijo prireditev, uvajanja novih skupnih produktov in izvajanja drugih projektov, ki krepijo konkurenčnost mestnega jedra na pobudo tamkajšnjih manjših ekonomskih subjektov.

V okviru projekta »Uvajanje mestnega managementa (TCM) na nacionalnem nivoju«, ki ga podpirata **MGRT** in **SPiRiT** v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije (**GZS**), želi Zavod Koper Otok izvajati aktivnosti izobraževanja in prenosa dobrih praks. Glede na dolgoletno sodelovanje v projektih TCM in številnih uspešnih izvedenih aktivnostih, ki so botrovale tudi prejemu posebnega evropskega priznanja **EEPA** (*European Enterprise Promotion Award*) s strani Mestne občine Koper in GZS Podjetniško trgovske zbornice, je Zavoda Koper Otok primerna organizacija, ki lahko bogate izkušnje iz prakse prenese v druge kraje po Sloveniji in s tem prispeva k razvoju TCM na nacionalnem nivoju.

Cilj izobraževanj je prepoznava prednosti sodelovanja med občinskimi upravami in lokalnimi ponudniki ter vključevanje slednjih v soodločanje pri odločitvah in aktivnostih, ki posredno ali neposredno vplivajo na poslovanje v mestnih jedrih, oziroma prenos znanja o TCM. Želeni rezultat izobraževanj je uvajanje modelov TCM v različnih slovenskih mestih in premoščanje kulturnih stereotipov o neinovativni javni upravi in apatičnosti podjetnikov.

Poglavitna področja za uspešno izvedbo izobraževanj o TCM so v naslednjem sosledju:

Predlagana sestava izobraževanja vključuje približno 3 ure predavanja in 2-3 ure interaktivne delavnice s prisotnimi deležniki z občinskih uprav in podjetnikov iz mestnih središč.

Podrobnejši načrt predavanj

1. Uvod – teoretična osnova (cca. 20-30 min)

Začetek predavanja služi spoznavi osnovnih pojmov in predvsem konceptov vezanih na TCM. Udeleženci izobraževanj spoznajo okoliščine oziroma razloge, ki so privedli do uvajanja TCM, tj. povezave z globalizacijo, spremembami na področju maloprodaje in nepremičninskem trgu, kulturne spremembe in podobno, kar je privedlo do ekonomske in socialne degradacije v mestnih središčih.

Sledi teoretična predstavitev modela TCM, kot odgovora na nastale okoliščine. Predstavijo se prednosti in novosti, ki jih vsebuje TCM, in ki izpodbijajo ustaljeno prakso ali status quo na področju upravljanja z mestnimi središči. Nove modalitete delovanja se nanašajo tako na javno upravo kot na ekonomske subjekte. Pri prvi se izpostavlja poudarjeno koordinirano delovanje različnih uradov, tvorjenje vizij in strateških pristopov, ki zamenjajo kratkoročne parcialne ukrepe, večanje posluha za potrebe lokalnega gospodarstva in večanje inkluzivnosti ter participacije pri zadevah in politikah vezanih na mestna jedra. Modeli TCM terjajo spremembe delovanja in razmišljanja tudi pri lokalnih podjetnikih, ki postajajo čedalje bolj soodgovorni za razvoj lokalne realnosti, ki preobrazijo svojo vlogo iz pasivnih subjektov v proaktivne akterje in ki so nenazadnje glavni investitorji v prihodnost mestnih središč in s tem investitorji v same sebe.

Teoretični sklop se zaključi s predstavitvijo različnih modelov TCM, kjer obstajajo različne možnosti za doseganje enakega cilja. Udeležence se s tem seznanijo, da enotnega odgovora za vse ni, ter da je bistvo TCM tudi prilagajanje lokalnim okoliščinam.

2. TCM v tujini – povezovanje teorije in prakse (cca. 1 ura)

S teoretskega vidika se najprej na kratko, a vendar natančneje, predstavi zgodovinski razvoj uvajanja TCM v Evropi, čemur sledi pregled trenutnega stanja. Pojasnijo se skupne lastnosti oziroma razlike med modeli TCM, ki so se uvedli v Veliki Britaniji, državah Beneluksa in v Nemčiji ter Avstriji. Temu sledi pregled trenutnega stanja TCM, tj. števila mest s TCM, trendi v oblikah TCM in navezava TCM z evropskimi politikami urbanega razvoja.

Prehod iz teorije v prakso se naredi s predstavitvijo nekaterih primerov dobrih praks iz tujine. Glede na lokacijo izobraževanja se lahko primeri dobre prakse spreminjajo, da v večji meri odražajo možne podobnosti s krajem poteka izobraževanja. Zaradi bližine in večje uporabnosti bodo predstavljeni predvsem primeri iz Avstrije in Nemčije. Primeri dobrih praks bodo pokazali praktične izkušnje mest, kako so vzpostavili TCM, kako je organiziran in kako financiran, katere so poglobitve aktivnosti in kakšni so rezultati. Hkrati bo poudarjena časovna komponenta, saj projekti uvajanja TCM potrebujejo več let, da pokažejo prave otipljive rezultate, za kar je potrebna tako potrpežljivost kot vztrajnost, ki je na dolgi rok vsekakor poplačana. Možni primeri dobrih praks so mesta Salzburg, Passau, Enns, Wels, Burghausen, Deutschlandsberg, itd.

3. TCM v Sloveniji – dosedanja praksa (cca. 1 ura in 30 minut)

S kratkim prikazom specifik slovenskega okolja na področju urbanega razvoja se razloži potrebo po iskanju lastnih specifičnih oblik vzpostavljanja TCM. Iz ekonomskih, a tudi kulturnih razlogov, se slovenska mesta ne morejo povsem zgledovati po primerih dobrih praks iz tujine. Sledi razlaga glede izvajanja prvega TCM projekta v Sloveniji leta 2011 ter prva praktična spoznanja na tem področju, ki so jih osvojile nekatere občine. Med drugim se izpostavi potreba po še večji inovativnosti v Sloveniji zaradi omejenih finančnih sredstev, tako iz javnih kot zasebnih virov. S pregledom dosedanje prakse v slovenskih mestih se dokaže potreba po prilagajanju modelov TCM vsakemu posameznemu mestu.

Kot primer dobre prakse se predstavi delovanje TCM v Kopru. Predstavi se relativno težavne prve korake pri povezovanju trgovcev ter prve skupne aktivnosti v sodelovanju z občino. Nadalje se predstavi razvoj sodelovanja in povezovanja, ki je prinesel vedno nove aktivnosti, promocije in prireditve ter prispeval k prejemu nagrade EEPA. Iz prakse se torej prikaže način ustanavljanja TCM, razvoja aktivnosti, poglobljanja sodelovanja med mestnimi podjetniki in občinsko upravo, zaključki s predstavitvijo tekočih projektov.

4. Sinteza – workshop za vzpostavitev TCM v danem kraju (cca. 2 uri)

Zadnji del izobraževanja bo namenjen t. i. brainstormingu o potencialnih možnostih za vzpostavitev modela TCM v kraju poteka izobraževanja. V sodelovanju z udeleženci bi se preko razprave ugotavljalo obstoječo stanje v mestnem jedru, vezano na zasedenost lokalov, kupno moč, socialno sestavo prebivalstva, moč nakupovalnih središč in podobno. Naredil bi se pregled eventualno že obstoječega sodelovanja med trgovci ali gostinci ter občino, na primer v okviru posamičnih prireditev. Glede na predstavljene primere iz tujine in Slovenije bi v razpravi z udeleženci preverili mnenja glede najbolj primerne oblike TCM v njihovem kraju, predvsem pa pripravljenostjo privatnega in javnega sektorja za sodelovanje. Pregledale bi se možnosti udeležanja sodelovanja in pa vizijo ter potrebe v mestnem jedru. Kot možnost v okviru praktičnega dela izobraževanja se ponuja tudi obisk terena, se pravi obhod mestnega jedra skupaj z udeleženci. To omogoči sprotno prepoznavo pozitivnih in negativnih točk v mestnem središču ter izmenjavo mnenj med podjetniki in predstavniki občine na samem mestu.

S praktičnim zaključkom izobraževanja želimo danemu mestu omogočiti to prednost, da se oblikuje neka osnova za sodelovanje že pred samim uradnim začetkom prvih aktivnosti TCM. Podjetniki in občinska uprava bi lahko že po koncu izobraževanja dobili pravo sliko glede želja, potreb in pripravljenosti za uvedbo TCM ter mnenja o pravi obliki, prav tako bi mesta že imela prvi nabor idej in možnih projektov. S tem bi se tudi praktično olajšalo uvajanje TCM, ne pa le preneslo znanje.

Izvedba in lokacija izobraževanj

Izobraževanje bi vodile tri osebe in sicer predstavnik iz podjetniških vrst iz Zavoda Koper Otok (direktorica zavoda, posamezni člani), predstavnik iz Mestne občine Koper (ga. Jana Tolja, odgovorna za sodelovanje s podjetniki) ter koordinator med podjetniki in občino. Udeleženci izobraževanja bi bili predstavniki iz občinskih uprav, predvsem s področij turizma, spodbujanja malega gospodarstva, odnosov z javnostmi in iz drugih relevantnih uradov, ter trgovci, gostinci in drugi podjetniki iz mestnega jedra.

Izobraževanja bi potekala v različnih krajih po Sloveniji, ki so primerni za uvajanje modela TCM, oziroma v krajih s strnjanim mestnim jedrom in vsaj 10.000 prebivalci. Prednosti izvajanja izobraževanj v samih mestih, ki bi lahko potencialno uvedla TCM, so predvsem lažja navezava na lokalno okolje in okoliščine ter realne potrebe sodelujočih, kar zagotovi večjo angažiranost in zanimanje ter s tem kvalitetnejši prenos znanja. Hkrati se na ta način lahko tudi lažje zagotovi prisotnost lokalnih podjetnikov, ki so ključni deležnik v okviru TCM, in ki so zaradi vezanosti na svoje dejavnosti manj fleksibilni za sodelovanje na izobraževanju v kraju izven svojega lastnega.

Izvedba bi obsegala **med 6 in 10** tovrstnih izobraževanj v letu 2016.

Tehnične potrebe za izvedbo izobraževanj so običajne in nezahtevne – projekcija Powerpoint predstavitev, možnost predvajanja video vsebin, dostop do interneta.

Rezultati izobraževanj

Interaktivna in praktična izobraževanja bodo povezala občinske uprave z lokalnimi podjetniki iz mestnih središč in **spodbujala uvajanje modela TCM**, ki je prepoznan kot koristen za razvoj mestnih jeder in malega gospodarstva. Poleg prenosa znanja in primerov dobrih praks bodo v okviru izobraževanj narejeni **prvi koraki proti vzpostavitvi TCM** sodelovanja v določenem kraju.

Srednjeročno se zasleduje cilj **povečanja števila mest**, ki so aktivna na področju TCM, preko izvedb izobraževanj. Večanje števila takih mest odpira namreč dodatne možnosti za njihovo povezovanje na nacionalnem nivoju, kar je ključnega pomena za uspešno pridobivanje **evropskih sredstev** v prihodnosti. Hkrati pa širše sodelovanje med mesti zagotavlja večjo uspešnost skupnih aktivnosti za spodbujanje razvoja mestnih jeder.

S tega vidika lahko zaključimo, da na tak način strukturirano izobraževanje predstavlja koristno **investicijo** z večplastnimi pozitivnimi učinki.

Pozitivni učinki izobraževanj za vzpostavitev TCM:

- Prenos znanja in primerov dobrih praks.
- Osredotočenost na doseganje vsestranskih koristi za vse deležnike.
- Vzpostavitev in spodbujanje komunikacije med deležniki TCM že na samem izobraževanju.
- Praktični pregled stanja in možnosti za uvedbo TCM v danem kraju že na samem izobraževanju.
- Spodbuda in pomoč pri prvih korakih uvajanja TCM.
- Spreminjanje vzorcev razmišljanja med podjetniki in občinskimi uradniki.
- Svetovanje o prvih konkretnih aktivnostih na področju TCM še pred njegovo uvedbo.
- Večanje števila mest, ki so aktivna na področju TCM, in posledično večje možnosti za pridobivanje evropskih sredstev in večji učinek aktivnosti TCM na nacionalnem nivoju.
- Podpora razvijanju malega gospodarstva v mestnih jedrih, kar v prihodnosti posledično lahko pomeni odpiranje novih trgovin in lokalov ter večanje števila delovnih mest.